

AU-1229

Bachelor of Performing Arts (BPA-I) (Semester—I) Examination
(Compulsory Language)
MARATHI
Paper—II

वेळ : तीन तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :— सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.

1. 'शिक्षण हे जीवनापासून वेगळे असता कामा नये'— असे विनोबा भावे का म्हणतात ?—साधार लिहा. 16

किंवा

"बाहेर फिरल्याने नजरेचा विस्तार वाढतो, तिला विशालतेचा परिणाम मिळत"—असे डॉ. अभय बंग का म्हणतात ?—चालाल तर वाचाल"! या पाठाच्या आधारे लिहा.

2. 'आंगण' संस्कृतीची व्यापकता' मधुकर जेचे यांनी कशी पटवून दिली आहे ? आंगण या लेखाच्या आधारे स्पष्ट करा. 16

किंवा

नागर संस्कृतीच्या प्रभावातून ग्रामीण भागातील 'इर्जिक' हा समूह आविष्कार होत पावल्यामुळे निर्माण झालेल्या ताणतणावांचे वर्णन लेखकाने कसे केले आहे ?

3. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :- 16

(अ) पांडुरंगाच्या भेटीची आंतरिक तळमळ 'पैल तो मे काऊ' या अभंगातून संत ज्ञानेश्वरांनी कशी वर्णन केली आहे ?

(ब) 'स्फूर्ती' कवितेमधून कवी केशवसुतांनी समाजसुधारणेचा संदेश कसा दिला आहे ? ते साधार लिहा.

(क) 'आत्ता'—कवितेमधून नामदेव ढसाळ यांनी शोषनव्यवस्थे विरुद्धची चिड कशी व्यक्त केली आहे ? थोडक्यात सांगा.

(ड) अजीम नवाज राही यांनी 'भंगार' या कवितेमधून अतिकडे माणूस कसा टाकाऊ झाला आहे, हे सूचकपणे कसे व्यक्त केले आहे ?

4. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :- 16

(अ) मराठी साहित्य महामंडळाने ठरवून दिलेले कोणतेही चार लेखनविषयक नियम उदाहरणासह लिहा.

(ब) मराठीतील अनुस्वार व ऋत्व दीर्घ या संदर्भातील लेखनविषयक नियम उदाहरणासह स्पष्ट करा.

(क) प्रमाणभाषा म्हणजे काय ? ते सांगून प्रमाणभाषेचे वैशिष्ट्ये विशद करा.

(ड) सुद्विप्त शोधनातील बारीक तपशील कोणते ? उदाहरणासह लिहा.

5. पुढील प्रश्नांची उत्तरे दीव्य मर्यादित निवडून लिहा :-

- (1) विनोबा भावे यांचे पूर्ण नाव कोणते ?
 (अ) विनोबा हरिदास भावे (ब) विनायक नरहरी भावे
 (क) विनोद हरिहर भावे (ड) नरहरी विनायक भावे
- (2) अभ्यास क्रमांकातील सनै गुरुजी यांच्या मठाचे नाव कोणते ?
 (अ) त्र्यम्बकी मन्मथेश्वर (ब) भारतीयांच्या उत्खलन इतिहास
 (क) श्रेष्ठांची परकाळा (ड) भारतीय संस्कृति
- (3) अभय बंग यांनी कोणत्या प्रकारच्या व्यायामावर भर दिला आहे ?
 (अ) व्यायामशास्त्रातील व्यायामावर (ब) क्रीडांगणातील खेळांवर
 (क) छरातील कष्टाच्या कामावर (ड) रोज सकाळी पायी चालण्याच्या व्यायामावर
- (4) 'आंगण'-चा तलित मद्यपाठचे लेखक कोण ?
 (अ) मधुकर केचे (ब) मधुकर वाकोडे
 (क) अरुण जगळे (ड) विनोबा भावे
- (5) दत्तु टांगेबाळ गावत कोणते काम करायचा ?
 (अ) गावत दिवाबत्ती लावणे (ब) मोहोळ झाडणे
 (क) वाकळ शिवाणे (ड) धिवडा विकणे
- (6) 'इर्जिक'-चा पाठाचे लेखक कोण ?
 (अ) अरुण दाते (ब) अरुण जगळे
 (क) मधुकर वाकोडे (ड) मधुकर केचे
- (7) इर्जिक हा कुठल्या प्रकारचा आविष्कार आहे ?
 (अ) सामूहिक (ब) वैयक्तिक
 (क) गोपनीय (ड) धार्मिक
- (8) अन्वेषण फकिरांची बायको कोणते काम करायची ?
 (अ) शेतीतील निष्ठा स्वरुप (ब) धुणीभाडी
 (क) वाकळ शिवाणे (ड) किराणा दुकान चालवणे

- (9) 'गैल तो मे काऊ कोकताहे।' या अभंगातील काऊ-म्हणजे कोणता पक्षी ?
 (अ) कावळा (ब) मोर
 (क) कोकीळ (ड) भारद्वाज
- (10) 'कांदा गुळा भाजी' अवधि विडाबाई माझी' -हा अभंग कुणी लिहिला ?
 (अ) संत ज्ञानेश्वर (ब) सावता नाळी
 (क) संत जनाबाई (ड) संत तुकाराम
- (11) आधुनिक मराठी कवितेचे जनक असे कोणत्या कवीला उद्देशून म्हटले जाते ?
 (अ) विंदा करदिकर (ब) नारायण सुर्वे
 (क) कवी केशवसुत (ड) बा.सि. भर्देकर
- (12) 'ग्रामगीता' -हा ग्रंथ कुणी लिहिला ?
 (अ) संत गाडगेबाबा (ब) संत गुलाब महाराज
 (क) संत तुकाराम (ड) राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
- (13) 'गरीबाच्या ओपडीत कोणताच भेदभाव नाही असा आशय कोणत्या कवीच्या कवितेमधून व्यक्त झाला आहे ?
 (अ) संत ज्ञानेश्वर (ब) संत सावतानाळी
 (क) राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज (ड) नानदेव ठसाळ
- (14) नानदेव ठसाळ यांना मराठी कवितेच्या प्रांतात कोणत्या विचारधारेतले कवी म्हणून ओळखल्या जाते ?
 (अ) आदिवासी (ब) दलित आंबेडकरी
 (क) मार्क्सवादी (ड) अस्तित्ववादी
- (15) कवी शंकर बडे यांची ओळख, मराठी कवितेच्या प्रांतात कोणते कवी म्हणून आहे ?
 (अ) अस्सल ग्रामीण वऱ्हाडी कवी (ब) दलित आंबेडकरी कवी
 (क) सौंदर्यवादी जाणिवेचे कवी (ड) आदिवासी कवी
- (16) अजीम नवाज राही यांच्या 'भंगार' -या कवितेमधून कोणता आशय सूचित होतो ?
 (अ) भंगार विकत घेणाऱ्यांची व्यथा (ब) अलिकडच्या काळातील म्हात्ताचे न्युनत्व
 (क) भुई मुग शेती करणाऱ्यांची व्यथा (ड) ऊस पिकविणाऱ्यांची व्यथा

